

SZREŃSK

nad rz. Mławka
15 km na SE od Żurawina

Miasta polskie w tysiącleciu, T. II,
Wrocław - Warszawa - Kraków 1967, s. 514

Szreniśk dawniej miasto, obecnie wieś, sie-
dziba GRN w pow. miawskim, leży w odległoś-
ci 20 km na płd.-zach. od Miawy,
nad Miawka, w pobliżu miejsca Przylepniczy,
zwanej w górnym biegu Szronka, i przy
szosie Miawa - Siemc.
W dokumencie z 1065 r. dochody z grodu książce-
go S. zostały przyznane opactwu w Mogilnie.
W drugiej połowie XIV w. Siemowit III nadał
S. rybnikowi z pobliskiego Kowalewa zwanemu
Grad, którego następcy pisali się od XV w.
Szreniścy. Prawo miejskie wyszła osada
taszowa powstała na podgrodzin przed 1383 r. %

W Na Feliksie wygasł
ród Szczeniński, a
pozostała po nim wło-
wa odsprzedana miasto-
brpcowi A. Noskowskemu,
który kupił je dla synów
synowców. W II poł. XVI
w. - ok. 800 mieszkańców

kiedy Siemowit IV potwier-
dził nadanie swego ojca,
przeiósł miasto należące
do S. Grada na prawo cheł-
mińskie. W 1394 r. tenże

S. Grad uzyskał prawo pobierania cła w S. i
mieszczanie otrzymał zwolnienie od cła w granic-
cach całego księstwa. W r. 1485 Janusz II nadał,
staraniem K. Trzaniskiego, prawo do odbywania
targu. W 1508 r. Stanisław wojew. pióc. wys-
tał potwierdzenie przywileju z 1383 r., a jego syn
Feliks w 1526 r. potwierdził dokument z 1397 r.
Tenże Feliks wzniósł na miejscu starego grodu cha-
zaty zamek o 4 wieżach, oforzony fosą i murami,
a w 1531 r. odbudował pochodzący z XIV w. kościół paraf. W

szren / szren.

Zyrendzco

[1065-1155] (?); XIII w

[nadanie dla Mogilna]

Et hec sunt nomina castrorum: Grudonzech, Zaerocyn,
Synozeh ---, Seprech, Nowy Radecz, Z. ---

Koch. nr. 22. l. interp

Srens/

Srenska

[v. 123. ?]; [XIII-XIV w.]

[Akt Komrada - posiadł. b-stwa pŁock.]

in ipso Srenska - [quatuor] r sortes

Koch. w. 301

(1) dziurew oryg.

kop. XIV w. : IIII

Irenei/

Irenick

(1254)

Semoritus dux cum Andrea episcopo
 Ploc. prediorum fecimus commuta-
 tionem, villam Veroua, quam Da-
 mianus heres Rsimovich subcame-
 ricius noster quondam ecclesie Ploc.
 contulit, ab episcopo predicto in
 ius et proprietatem recepimus. Et
 ipse episcopus villam, que voca-
 tur Prozkouo cum quadam sor-
 te sibi contigua, que fuit cuius-
 dam decimi de Z, quam nuper

Kod. Sypl. Ks. Mar., s. 18, nr XXIII

ipsi episcopo dona veramus rece-
pit iure perpetuo. Presentibus...
jacobo castellano de Wiza, Rethi-
torio castellano de Tehonow, Petro
castellano de Wisegrad, Alberto cas-
tellano de Zakrocim.

Szrenišk .

22. X. 1371r.

Nadanie Szreniška nastąpiło między październikiem r. 1371, w którym występuje jezuzo Andżej kasztelan szreniški, a 16 czerwca 1381^{*} r., datą śmierci Ziemowita III.

* Teki Pawińskiego w Bibl. Krasniskia ut. 5318 z powołaniem się na dokument w Arch. Gł.

Z. Lasocki, Szchice, s. 245.

Irzenie

(1371)
5

Andrej kant. nr. 16

16 feki Pawińskiego w Bibl. Krasin. 5318
z powołaniem nr nadk. w Arch. Gł.

Ły Łosocki sibi z drzewa słachy rander
Mies. Herald. X 1931 nr 11. 25

(ortofnie występnie kantelans 2.)

Imensko

(1371, XVI)

~~1371~~ 27. 1. 1371. Andr. car. belg.

de S.

(Sw. w Racine dok. Siemowita

III)

Mąkowski, Kadeks, Norbertynek - ADP

KW 36

Insenk

(1373, 1486)

Andr. castelhanus de S. ~~de S.~~

M. K. 6, 136^v

Szczeńsk

„Nadanie Szczeńska nastąpiło między październikiem r. 1374, w którym występuje jeszcze Andrzej kaszt. Szczeński (*Teli Pawiańskiego w Bitk. Krasin. nr. 5318 z powołaniem się na dokument w Arch. Gi.), a 16 czerwca 1381, datą śmierci Ziemowita III.

Lasochi, Szlize, s. 5 (Odb. z MH)

Szwedzki

([1371-1381])

Ziemowit III darował mu gród kastelancki
s. z przyległościami i 2 no. cnym obszarem ziem.
[MRPS IV, supl. 313]
Kasztelano do między październikiem 1371, w kt. wyde-
pisał swoje Andz. kaszt. o, a 16 V 1381 - śmiercią Niem.
III, raczej jeszcze przed 1318, ponieważ Niem. ~~przed~~
~~5~~ na kilka lat przed śmiercią oddał być
faktycznie władzę synom. [Balzer, Geneal. Piastów,
458, 466 i 474].

Leszocki biskup odwieziony siłą do Szwecji.

Mész. Herald. 1931, X nr 11 s. 245²

Saxrenish

(1383)

document Ziemowita IV zabierającego
przyjacieli ojca, Ziemowita III, którym ten
„Stanisław diko Grad heredi de Kowalewo”
darował miasto S. z obywatelami, wsiami

Lasochi, Szlīca, s. 5
(odb. z M.H.)

← (MS IV, suppl. n. 313
Mk 23, 297)

Szwedzkie

(1383,

Siemowit IV nadał je Stanisławowi
Gradowi z Kowalewem prawo miejskie
czetmińskie dla S.

Carvra Genera 117

~~2~~ M R P S IV 3, supl. 362, 313

Srzensko

(1397, XV)

Semovithus dux Masovie:

nobili Stanislao dicto Grad heredi de Cowatow et suis successoribus confirmamus donationem nostri patris et donamus perpetue ad oppidum S. theloneum tali modo, quod emptores seu vectores alias furnary ex civitatibus seu villis ex nostro ducatu transeuntes per dictum oppidum S. vel extra limites in uno miliari non mesurato in ambas partes theloneum solvere plene Stanislao dicto Grad sint astricti.

Predicti cives de S. a theloneo nostro per terras nostras equitantes sint absoluti.

Kod. Dipl. ks. Maz. s. 120-121, nr. CXXVII (M.K. 40, 4)

[Svensk]

(1411)

Do Stawstawa Grada [ze s.] proin ponad-
tości w ptockiem i gostyn's naliaty i Sobri-
juchy w gnieźmieni, par Brestskorzystew
pow. Keyński, o które procesoweli nę z
nim w sadnie gnieźni. Dorota c. Przybyława
z Goyzing, a następnie Jan (Sobierucha)
z Modliszewa. W jaki sposób Grad nabył
Sobieruchy, potozione wśród ponadtości Patuhai,
nie wiadomo.

Dr. Lasocki Filia z dn. 10. 1931
Mies. Herald. 1931 X w 110. 247

scr./

Strzelnsko

(1411)

Petro civi de S. receperunt [Crisi-
feri] marcato de parata pecunia
monete et numeri Thoruniensis
et Martino de eodem loco recepe-
runt 27 marc. eiusdem numeri
et monete.

Lit. II, 198

Strzensko (= Szrenisko)

ser./

(1411)

Iberu [Cruciferi] Petro et Martino de s.
hominibus domini palatini Ploceusis
recepimus 4 marc. muner. Crac.
qv. Prag.

Lit. II, 197

data rozszerzona, 30 III 1440, w moim przepisie
w Dziejach z. gost. KP. (1436!)

stan. Grad., Sreńici, pol. Mar.
mortuus est f. 4 post Resurrectionem
Domini 30 [1.] die martis -- vixit 140 [!]
annos -- tak podaje Papradzi przy-
dającą napis na grobie w tur.

Sasadi Słuce z dnioŃw śladuŃy zwiŃkŃ

Mis. Herald. 1931, X nr 11 s. 247

stwierdził że renty, że wspomniany jedne 1438
(~~str. 17~~ I WK. 335, 17 i 340, 163)
warto sprawdzić w moŃj Metr. Mar., czy daty dobre.

Szrensko

(1438)

pleb. W indrius de unna dieu

a co to ma wspólnego ze Szrenslan?

nr. 370,63

Irzensk

(1938)

"krzystyn ze s., syn wojewody (stanistawo).
biedne udził w rozgraniczeniu dóbr Dąbrowy
od Drogišk. ⁴⁴ [⁴⁴ Irzen. z. i gr. ob. [1] 1035] ⁴¹

Lasocki Słonce z dwóch słabych rękopisów.
Més. Herald. 1931, 8 nr 11 s. 278

spawduć, wój Dąbr. i Drogi. [niż znane]

Szaeneko ser. (1991)

Vindimus pleb. de S.

ADP, Cap. [1] 15, opis Makowskiego
nr 83

Part. Szreni.

Szrensk, Szrensk (1438) 41)

stan. et cristin. filii olim palatini nar.

Christus: S. cum suis sortibus alias poryszolky Dambro-
wo, Galemino et medietas ville starorzeczy

stan^o: $\frac{1}{2}$ Starorzeczy

M. H. 336, 28, 28v.

Svensko

(1745)

crstin. de 2. subdap. ploc.

Mk. 337, 110~

Sreursko (1449)

Yoh. de S. ~~spe.~~ Kowalyewo ekstr. zawiesz.
odm. t

M. H. 334, 72 v.

Trzensko

(1450)

" gusar et nob. c. Stan. de Sokolowo v. Gostin. suo
et nob. c. Joh^{is} de S. nepotis sui nominatus, collatoris
et patronus se asserentes ecclie in Staroszeby
Ploc. dioc. disic. Mroczkoneu de Corayp actu presb.
ad ipsam eccliam -- vacantem -- presentavit -- "

ADJ. PC. Ep. 5, 360

Szrensk

Ser /

(7259)
29 XII

u compositoribus inter -- Nic. de Myzringea decr. item
can. et offic. floz ab 7 et quondam Joh. de Szrensk patre
ab altera -- pronunciantur, quod d. do uti rector
ecclie sue debeat libere ministris illis, more solito seu
vicarios statuisse, pro duobus vero presbiteris, qui stare
deberent ad festum Petri et Pauli dabit 4 sileng. et si non
posset invenire presbiteros, d. Joh. Szrensky decr. debeat
invenire et d. do dabit pecunias predictas. Item
do debeat conservare in loco tuto pecora ecclie videl.
4 boves et 2 vacca, et 2 thauros, quod si aliquod pecu-
dum propter eius incuriam amissum fuerit, solvere
debetur. Item omnia ecclie sua tempore d. do
recepta a Joh. restituta veniant, tam frumenta quam
alia suppellectilia, sive pecora. -- Et in hoc
si non possint /

ADJ. PC, Ep. 5, 106-106v

favorabiliter commanere, d. dr. querit
congruam commutationem. < Et pro
sacerdotibus domos d. jor. debet dare et
assignare > 4

Stzensko

(1460,)
6x

Joh. Lowka rector eccl. par. in s. --

nomine debitorum consentorum [?] in ~~eccl.~~ (olim)
suam eccliam in Junee -- "

ADJ. PD., Ep. 5, 272 v

Srsensko

(1760)

Joh. de S.

inwentarz a Stan^o Zagroba de Clemyeno
privat. eklezjé paroch. i Zagroba
posidet Starostzebi, Couzeleno, Dambrowa

MK. 335, 172°

Strzense

(1461)

arbitratos, „ Inter ven. Nic. de Miraingea decr. drem
et ab i et quom d. Joh. de S. parte ab altera --
cesserunt, quod d. dr sit liber a solutione & seqq.
quas iuxta priorem concordiam -- pro conservatione
& sacerdotum dare debuit, ex quo d. Joh. domos
ipris sacerdotibus tempestive dare neglexit. Item
d. dr omnes res ecclie in S. debet videri relinquere
et similiter equas et equos, pro quibus dnum Johem
inculpabat, -- "

ADJ. P. I., Ep. 5, 117 v

Brzensko

(1461)

- hon. Joh. Zawka rector ecclie par. s. s. -- constituit
- procuratorem hon^o Paulum Gorra pleb. s. Swyelic
- Gregor. vicar. in s. et nob. Plebrum denuntiarium
in Junyca -- ?

→ Df. PC, Ep. 5, 123

Syrenszko

nr

(1468)

" honest. the. Warhel et s. alios et zelona constituit
suum procuratorem -- disto. Petrum filium suam de ibid.
presbiterum Flor. dioc. vicarium in yungea -- "

ADJ ST., Ep. 5, 199

Saxen [Szwedzi?] (1473)

Jacobus Stephani de S. student M.K.

Album I, 213

245

Syrzen/

Syrzenszko

(1475)

Stanislaus Cosla rector eccl. parochialis
in S. ad instanciam providi viti
civis Wyszegradiensis citatus, contuma-
ciam accusavit petens se ab instancia
ipsius absolvi, et episcopus eum absol-
vit.

A. Dj. Pi., Ep. 10, 132

Brzender

(1476)

„Jako dziadzić 4. po Janie występować w
1776 Krzyżyn, oznajmić syn jego. ponieważ
on również Dębnowy, Bontow i inne
jego dobra. ⁴⁸ [48 Arzen. 2. 4, 315]

„Dział woj. w Galicynie zastant Krzyżyn Zawiszy z
Kondrajca, matki. nadw. i chor. pter. . . . (MK 6, 170) . . . spotykamy
Krzyżyna Jędrze z pow. ledzego 1498 w aktach Arzen. Po i Trój
tego roku, i ni nie był. Potomstwa nie zastant. ~~z~~ 2 wdow
jego sibieta, ~~zawarli~~ zawarli jego spadkobiercy. wnikawie stani-
stawa, starszego syna woj. Grada - uktad . . . , i ma . . . dżai
dobra, na których miała oparcie węg. wiana, mianowicie
miasto Kleczewo i należał do niego wód w pow. koministm
a sami podnieśli zł. majątkiem Krzyżyna. (MK 6, 288, 277)
La Roche, sibieta z dwóch i sibiety zawlor. 257, 349
Młs. Herald. 1931, 8 nr 11. 248

(zde. Sobotowo, Gort./) (s. 249): 4 potomkowie Grada podnie-
li się w 1488 dobrowolnie po Krzyżaków. Stan. Sobotowski (o. Mi-
kotaip) otrzymał kmiestwo ze wsiami Wola, Borychod, Garkowo,
Kunienasty, Stonewo i prawo patronatu w Szendku. Bracia
stan., Mił. swoje. (z. Stanisław Sobiejucki) otrzymali 13
części Staroziel, które dotychczas miał Stan. Sobotowski po
ojcu, i 12, które mu między Krzyżakami darował, dalej
W. i M. Kowalewo, część Dąbrowy i prawo patronatu w tej
wsi, włościę potową Bonikowa. ^{W.} Sióstrta Stani
Anna wyślata za Andrze. z Dąbrowa k. Wzi, zalijsk.

Sozensko

(1487, 1483)

^{coetivus}

^{super}

Gener. de S.

~~Antonis~~ Galeminio

20wyschyo de Luvraduzer rez. terre plov. et mar-
salco Conradi lucis summam inscribit.

[detum] Plocika

MR 6.166^v

Trzeńsko

Szreni /

(1481)

Gen. Cristinus de Szrenisko recognovit
quia duos homines quos in Cunyeuathii
vid. Mathias Mros et Jacobus Mros
super sreeb residentes possedit cum
omni iure et dominio obligavit nobili
Johanni filio Jacobi de Suboracz
in decem sexageims gr.

Tym. Proc. 220 p. 16 (Zamkowyjustie drowlita)

Szrensko [opidum] (1485) .

Cristino de S. curiensi

dux dedit forum commune
in oppido S. ^{oppidus} singulis septimanis
~~per~~ qualibet feria secunda semel
in septimana,

= Jassas, Pergamena katalogas.

nr 96. /

MA 6, 177^v

Szreńsk

(r. 1489)

[roki ziemskie]

[spr. Joh. Lazowskij de Pothkrogewo]

Zapiski maz. nr. 9)

(ks. 2 f. 410)

Wdowisz Rocznik P.T. Her. t. VIII, v. 1928, ~~z. 9~~ Szr. z. i gr. Rel. et obl.

Sw /

(1493)

Srzensko

(1493)

Conradus dux Mazovie:

Expositum habuimus in suspensionem cause
ad terminos ducales inter nobiles Johannem
T[echman?] de Gassyorowo cum nobili
Stanislao de S. alias de Sokolowo.

Si in quantum partes predicte de. unanimi
consensu se receperunt ad ipsos terminos
nostros pendeat et stet ad terminos nostros
ducales. Datum Crzsko.

Zakr. ziem. wieoz. rel. 16, 193^a

Szreńsk

(r. 1493)

rolei z. [spr. Andr. de Dlothowoi de armis Wanze
i Ad. de De]

Zapiski masz. nr. 10

Wdowisz. Roczn. PTHer. t. VIII, r. 1928, ~~nr 10~~; Szrz.igr. Rel et del. ks. 2. f. 558

Brzeziško

(1497-1510)

1497. Stan. Wisły de s. = kant wiski. udział
w sprawie włochoj. 1507 woj. Płoc.

z I Łow (władzanie) Mik. i Jan, z II Matgoraś
c. Mik. Działyma woj. inow. z Feliksa ^(ok. 1502) c. Anny
(z Pawła Kopyńskiego wojewodica Płoc) i zofij (z Zawri-
szy Dęzińskiego z Kondraka, kant. Płoc.)
stan. mar. 1510, między 27 II a 4 VII

Feliks 1521 cesnik gort, 1526 kant. rybin. z Barbara c.
stawił. Kocielskiego wojewod. 1527 kant. dobre, 1530 z.

Lasocki, Izbice z drugiej s. szlachty zankr.

Mes. Herald. 1931, X nr 11 s. 250 i nr 12,
s. 265-269.

i tablica genealog. s. 268

sska ploc. 1532 wogels. ploc. 1535 sska malboorski,
1549 sska Tomi. swiski. Przebudowa kościoła według
zamek o 4 wieżach w. 1554. smart 1554.

Srensko, Srenske

Sren/

(1502)

nob. Joh. de Panczkowo de armis Boleslawarum
interrogatus de antiquitate locacionis et
extirpacionis prediorum in villa Panczkowo
respondit, quod fuerunt 2 fratres, 1 Velleborius et alter
Albertus, quos dixit habere predia^{um} in Pancz. ex antiquo
ante et post bella prutenicilia, preter alios agros Kne-
thones, de quibus illis predia per nobiles cultis ple-
banus in 1° q^o decimam tollebat, et d. eps post Knethonos
in 2° q^o mans. locatos; et tandem nob. Jac, frater germa-
nus testis, locavit 1 Knethonem in 1 quarta de agro
* Di. P^o, Ep. 179, 38° suo prediali -- a decem
/

vel ultra annis. -- "

Strensko

Sreni

(1506)

Mathias de Grandi index, Petrus Cramy de Lalesche subindex generales Vixnenses Jacobo de Glinky capitaneo Vixnensi rescriptum gramierum factarum per commissarios inter bona regalia et ipsius Jacobi bona hereditaria donavit: (1504) Stanislaus de S. castellanus, Lucas de Glinky vexillifer, Troianus de Tharaskowo succamerarius, Mathias de Grandi index et Petrus Cramy de Lalesche subindex Vixnenses tamquam commissarii ad dislimitandum gramierum inter bona hereditaria Jacobi de Glinky, sibi per Alexandrum regem Polonie vendita, videlicet villas Gydthmyera, Calymowo, Pronowo et Boreyewo in terra Vixnensi sitas et bona regalia ac terrigenarum, primum inter bona regalia oppidum Vixna et villam regalem Cramkowo et villam Pronowo dicti Jacobi ex una et villam Boreyewo etiam Jacobi a villa regali Cramkowo partibus ab altera grandies distinguerunt, recepto corporali iuramento a nobilibus Andrea Bancak de Szorky qui fuit 40 annos tempore ducum capitaneus mellicidarum in terra Vixnensi

ND APo-3 PWH Olsztyn, zam. 5986/S
Olszt. Z. Graf. Lz. 2232 (131.000) Karton 5 Kl. 180 g 61x86 30.8.61

et Troiano Carronowski a Vischa qui fuit burgravius in
castro Viznensi per 30 annos tempore dudum et a laboriosis
Mathia Thchora, Mathia Radosch, Stanislas Byr, Paulo
Kaczky, Stanislas doctor villanis de Bronowo, item Gregorio
advocato, Nicolao Byk de Cramkovo. Quoddam predium
Bronowski terei campi post limites opidi Viznensis versus
Bronowo protactus est in maiori parte. Et alie due ville
Pyathmyca et Calymowo borre et silve adiacent bonis
regalibus dumtaxat bonis terrigenarum et nobilium que ex
antiquo sunt limitata. Insuper eodem lettere continent
in se litteras Alexandri regis Polonie (1504) designantes
dictos commissarios ad dislimitandum prefatorum
bonorum.

AGAD, perg. 755

227

Szof

Srenysko.

(1506, c. 1517)

Michael Mlodzutsky vicarius in S.

A. Dj. P., AKP 50, 69^v

B. N. Mikrot.

Sorzeusko

Ser/

1507

Rex in cause inter nob, libetum et
mellificatores terrae Virgineis occasio-
ne mellificiorum esse in praesentia
..... Stanislai de S. castellani Virgn.
..... confirmat.

UK 25, 28

MRPS IV 1 33

Schrenyisko

szren.

6. XI. 1514

MRPS IV nr 2338 Vadium vallatum 500 mrc inter
Margaretham Dzialinske de S. palatinum Ploicensem,
cum filiis et Jacobum Vigniewski Stratska

MK 28, 131.

Szrenszko oppidum

Szreni /
(1531)

melitidum aquaticum
clitarium

II ratharum here-

Pol. 41, 125

45

Sur/

Srzensko

(1534)

discretus Mathias de S.

Arch. Kom. Hist. X, A. Cap. Pl. 115

Strensk

Smerni/
1538

moleculinum hereditarium

2 rot[orum]

Pol. 41, 240

Srzeński gościniec

(1575)

in ^a Kuezbork g. Sz.

Plac. prodz. wiecz. 61, 148

de opido Ivensko

(1581)

per viam ^{Par. Sereńsk} Bunkowo Michalonicze vía
publica strata ad bona Bunkowo ~~et~~ emethonum

PToc. grodi. wécr. 75,139^v

Szrenisk

(1598 - 1599)

B.V.M. et s. Joannis Baptiste, in sub-
Archidiacon. Ploc., decan. Szrenen.

(in loco est capella s. Barbarae)

A.D. PĪ., vis. ⁵ 372

Szerleisk

S., staryny z xambu, który za pa-
miesi ojca mego Feliks Szerleisk, woje-
woda p̄łochi, z rodu i mestwa zna-
mienity, tak doskonale wystawit, że
równego nim, tak co do oharzatości,
jak i piękności, w całym Mazowszu
nie znajdziesz.

Teutyjs za Sasodim, szlize (urubeisicnia)

Swięcicki, Topografia sive Masoviae descriptio,
W-wa 1634, Titm. Smoleński, Pisma hist. I, 98